

*Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆϊα ἔργα.
 *Ἄλλω δ' ὄρχησ' ὄν, ἑτέρω κίθαριν καὶ αἰοῖδ' ἄν.
 *Ἄλλω δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον εὐρύπου Ζεὺς
 Ἑσθλόν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀκούσιν ὅπως καταδειχθῆ ὅτι οἱ Ἕλληνας πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲν ὑστέρησαν μήτε ἐπὶ τῶν ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν γενομένων παρατηρήσεων εἰς τὰ νοσήματα τῶν ψυχικῶν ἰσχυρίων. Οὐδείς ἀρνείται, ὅτι τὰ καθ' ἡμᾶς πεπολιτισμένα ἔθνη πολλὰ ἐπενόησαν, πλὴν ἐφευρόν καὶ οὐκ ὀλίγας ἀνεκκλύψεις κατώρθωσαν, ἀλλ' οὐδόλως θαυμάζομεν ἀναλογιζόμενοι, ὅτι τοσοῦτος χρόνος ἀπειρον ὕλην συσώρευσε καὶ ἄθρονον τροφὴν τῷ νῷ προσέφερεν ἔθνη δὲ πολυάνθρωπα, ἔκράτος ἔαστον συνιστῶντα καὶ ἐν μιᾷ πρωτευσίᾳ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς δυνάμεις αὐτῶν συγκεντροῦντα, διὰ οὐρίων μέτρων τὸν ζῆλον ὑποθάλλουσι, καὶ τὴν εὐρίαν συνδαυλίζουσιν ἐν ᾧ ἡ τῶν Ἑλλήνων σοφία ὑπῆρξεν ἀκραίτους καὶ ἀγνῆς μεγαλοφυίας τοῦ ἔθνους ἀπόρροια (1) ὅσον διεπράχθη εἰς τὸν πολιτισμὸν τὰ ἔθνη, τοσοῦτον μᾶλλον ἐκπλήττονται εἰς τὸ μεγαλεῖον καὶ ὕψος αὐτῆς, καίτοι τῶν πλείστων συγγραμμάτων ἀπολεσθέντων καὶ τῶν καλλιτεχνημάτων ἀφανισθέντων οὐδὲ ἔπαυσαν, οὐδὲ παύσονται θαυμάζοντες αὐτὴν ἐνεσαρκώθη αὐτὴ εἰς τὸν ροῦν τῶν αἰώνων, καθῆται ἐπὶ τῶν περὶ τῆς αἰωνιοτήτος. Εὐγνωμονῶ οὖν τοῖς ἐκλέξασί με καθηγηταῖς, ὅτι προσήνεγκον τὴν συγκυρίαν ταύτην, ὥστε καὶ γὰρ ὁ ἐλάχιστος τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου νὰ προσθέσω μικρὸν τι ἀνθίδιον εἰς τὸν στέφανον τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυίας, ὃν ἐξακολουθοῦσι νὰ πλέκωσιν οἱ αἰῶνες, εὐγνωμονῶ, λέγω, διὰ τὸν λόγον τοῦτον, διότι δὲν με τέρπει ἡ Πρυτανεία τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλὰ μοὶ μέλει, ἀλλὰ με τέρπει ἡ εἰς τὴν σοφίαν πρυτανεία τῶν Ἑλλήνων.

ΑΝΑΜΕΚΤΑ ΤΙΝΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ.

(Τέλος. *Ἴδε φυλλ. 259.)

—οοο—

Γ'. Παιγνίδια τῶν παιδῶν.

Ἡ *Δουμάδα*, ἡ ἀλλαχοῦ ἀρίδια καλουμένη παίζεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

(1) Τὴν ἀλλόθιαν ταύτην μεταξὺ πολλῶν ἐκφράζει θαυμασίως ὁ Κουαυ, περὶ γράφου δὲ ἐνταῦθα μικρὰν περιγραφὴν ἀκούσαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἄνω εἰρημένων. *Cu qu' il importe, λέγει, de maintenir c' est l' indépendance du développement de l' esprit humain. La Grèce ne doit rien qu' aux dieux, à ses mers, à son ciel, et à ses montagnes. Les vraies origines de l' esprit humain sont là; tous les nobles de l' intelligence y retrouvent la patrie de leurs pères.* (Études d' Histoire religieuse p. 40. 4. Edit.)

Ἡ *Συαῖρα* (τὸ Τόπι), ἣτις παίζεται κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους ἂν ἀφοῦ σχηματίζουσιν οἱ παῖδες β—ζ ζεύγη, καὶ ρίψωσι τὸν *Δαγρίν* διὰ νὰ ἰδῶσι τίνες θέλουσι παίξει πρώτοι, θέτουσι μικρὰν πλάκα, καὶ οἱ πρώτοι παίζοντες ρίπτουσιν ἐκ τοῦ μέρους τῆς πλακῆς τὴν σφαῖραν πρὸς τοὺς κάτω ἰσταμένους, ἐκεῖνοι δὲ ρίπτουσιν αὐτὴν σκοπεύοντες νὰ κτυπήσωσι τὴν πλάκα, καὶ οὕτως ἐφεξῆς—β'. ρίπτουσι τὴν σφαῖραν εἰς τοίχον τινα, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὴν, μετροῦντες τὰς βολὰς ἀφοῦ δὲ ὁ εἰς *κουρήνη* (1), παίξει ὁ δεύτερος καὶ καθεξῆς ὅστις δὲ μετρήσῃ ἕως τὰ δέκα βάλει τὸν ἀμέσως ἐπόμενόν του ἕνα *σαμάρι*. Παίζεται δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τυνήθως μεταξὺ δύο, ἐνῶ δὲ ὁ πρῶτος παίξει, ὁ ἕτερος ἐξακολουθεῖ λέγων α μούχα σταφίδα γ—γ'. λαμβάνει τις τὴν σφαῖραν καὶ ρίπτει αὐτὴν εἰς τὰ ἄνω μέχρι τινὸς ὕψους, οἱ δὲ λοιποὶ συμπαίχεται, οἵτινες ἰστανται περὶ αὐτόν, ἀμέσως τρέχουσι ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἕως οὗ ἐκεῖνος λάβῃ τὴν σφαῖραν, ἔπειτα ρίπτει αὐτὴν, σκοπεύων νὰ κτυπήσῃ τινὰ, τὸν ἄποιον ἔπειτα ἀναβαίνει, καὶ ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ συμπαίχεται ἰστανται περὶ αὐτόν, οὗτος κτυπᾷ τὴν σφαῖραν δυνατὰ κατὰ γῆς καὶ ἐὰν μὲν ἀναπηδῶσιν συλλάβῃ ἄλλος, οὗτος ἀναβαίνει τὸν πρὶν ἀναβάτην, καὶ οὕτως ἐξακολουθεῖ εἰδὲ μὴ, τότε ὁ κύπτων λαμβάνει αὐτὴν, καὶ ἐνῶ οἱ ἄλλοι φεύγουσι, τὴν ρίπτει, ὄντινα δὲ κτυπήσῃ, τὸν καθβαλικεύει καὶ οὕτω καθεξῆς.

Τὸ *Ἀρβακήτικον*, ἡ *κλεφτάκι* λεγόμενον, παίγνιον πολεμικόν, καθὼς τὸ ἐν Ἀθήναις ἀρπάρισα. Ὁ *Καρμονέτσας*. Εἰς καμμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς, μένει εἰς τι μέρος, οἱ δὲ λοιποὶ κρύπτονται εἰς διάφορα ἄλλα ἀφοῦ δὲ κρυφθῶσιν ὅλοι, εἰς αὐτῶν μετὰ ἡλωμένην φωνὴν κράζει *σκούκου* τότε ὁ καμμύων ἀρχίζει ν' ἀναζητῆ τοὺς κεκρυμμένους, ἀφοῦ δὲ εὕρῃ τινὰ, δὲν δύναται νὰ τὸν συλλάβῃ εἰς τὸ *ζεστό*, δηλ. εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ὅπου εὕρεθῃ, ἀλλὰ πρέπει νὰ τῷ *καριχωρήσῃ* ἕνα ἀράξι τύπον, διὰ νὰ δυνηθῇ, ἐὰν κατορθώσῃ, νὰ φύγῃ καὶ νὰ ἔλθῃ ἄθικτος εἰς τὸ μέρος, ὅπου ὁ καμμύων ἐρύλαττε, καὶ νὰ πτύσῃ ἐκεῖ καὶ ἐὰν μὲν κατορθώσῃ τοῦτο, καλῶς, ἐὰν δὲ συλληφθῇ ἢ ἀπλῶς ἐγγιχθῇ ὑπὸ τοῦ φυλάττοντος πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καμμόνει αὐτός. — Π δὲ ἀλλαχοῦ *τυρλομονία* καλεῖται παρ' ἡμῶν *μπίζ* διότι ταύτην τὴν συλλαβὴν λέγοντες πειράζουσι τὸν δεδεμένον τοὺς ὀφθαλμοὺς.

Τὸ *Τσιλίκι*. Διὰ μακροτέρας ράβδου ρίπτουσιν οἱ τοῦ ἐνὸς μέρους εἰς τοὺς ἀντικρῦ ἰσταμένους ἄλλην βραχυτέραν, (ἣτις ἰδίως *τσιλίκι* καλεῖται), ἔχουσαν εἰς τα δύο ἄκρα ἀντιθέτους τομὰς, ὥστε κτυπόμενη, ἐνῶ κειται κατὰ γῆς, νὰ ὑψούται πρὸς τὰ ἄνω, καὶ ἔπειτα θέτει τὴν μακροτέραν ράβδον ἐγκαρσίως ἐκεῖνοι δὲ ρίπτουσι τὸ *τσιλίκι*, διὰ νὰ κτυπήσωσι τὴν ράβδον. Ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας, ὁ παίζων ρίπτει κάτω τὸ *τσιλίκι* καὶ διὰ τῆς ἄλλης ράβδου τύπτει αὐτὸ εἰς τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων, καὶ

(1) Ὅρα τὸ *Λεξ* λέγιον.

ἀκολουθῶς ἐκσπενδονίζων αὐτὸ μακρὰν δι' ἄλλου ἐπιτηδείου κτυπήματος, μετρεῖ διὰ τῆς μακροτέρας ράβδου τὸ ἀπόστημα ἀπὸ τοῦ μέρους ὅθεν ἐξήρθη μέχρι τοῦ μέρους ἐνθα ἐφθασε κτλ. Μετρῶν δὲ λέγει « χαμνή, καλή, ἢ καλὴν ἐνοῶν τὴν ἰδικὴν του μετρίου (μέρος) τῆς ράβδου (τὴν ὁποίαν προσδιώρισε, χαμνήν δὲ τὴν τῶν ἄλλων. "Αν, ἐῷ μετρητικὸν τὸ διάστημα, ἐγγίστη ἢ καλὴ ἄκρα τῆς ράβδου τὸ μέρος ὅπου ἐφθασε τὸ τοιλιέκι, ἀρχίζει πάλιν τὸ παιγνίδιον κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον" εἴδημή, τότε οἱ κάτωθεν ἐρχονται εἰς τὴν θέσιν τῶν πρώτων, καὶ ἐξ ἀκολουθοῦσι τὸ αὐτό.

Τὰ ψηλοτάρια, παίγνιον τῶν κορασιῶν κυρίως, τὰ ὅποια λαμβάνουσι πέντε λιθάκια μικρὰ, καὶ ρίπτουσι αὐτὰ πρὸς τὰ ἄνω ἐν πρῶς ἐν κατὰ πρῶτον, ἀκολουθῶς λαμβάνουσι αὐτὰ ὅλα ὁμοῦ πάλιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν. Μετὰ τοῦτο, ἐῷ ρίπτουσι ἐν πρῶς τὰ ἄνω, ἕως οὗ καταβῆ αὐτὸ, πρέπει ἐν ἄλλο ἐκ τῶν κάτω κειμένων νὰ διαβιδάσῃ διὰ μέσου τῆς ἀψίδος τῆς σχηματιζομένης διὰ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ λιχνοῦ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, καὶ πάλιν νὰ προφθάσῃ νὰ πιάσῃ τὸ ἄλλο λιθάκιον, ὅπερ ἐξήρθη πρὸς τὰ ἄνω, κτλ. (Ἄ-ἀλογον μετὰ τὰ Πεντοβουλα).

Παίζουν καὶ τὸ ἐξῆς παιγνίδιον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζουσι αὐτὸ πωλαῖς τὸ πουλάκι σου. Ἀρκετὰ παιδιὰ ἀμροτέρων τῶν γενῶν σχηματίζουσι κύκλον, ἰστάμενα ὀρθία, ἕκαστον δὲ τούτων ἔχει ἔμπροσθέν του ἄλλο παιδίον καθήμενον, συνήθως μικρότερον· τοῦτο ὀνομάζουσι πουλάκι· ὁ πρῶτος λοιπὸν ἀπειθυμῶν πρὸς τὸν ἀπέναντι ἰστάμενον λέγει πωλαῖς τὸ πουλάκι σου; Ἐκεῖνος δὲ ἀποκρίνεται αὐτὸ πωλῶ καὶ τ' ἀγοράζω καὶ ἐσένα δὲν τὸ δίγω, ἢ καὶ συγχρόνως ὁ ἀγοραστὴς ἀφίρων τὸ πουλάκι του τρέχει νὰ λάβῃ τὸ πουλάκι τοῦ ἑτέρου· ἀλλὰ καὶ οὗτος τρέχει νὰ λάβῃ τὸ πουλάκι τοῦ πρώτου· ὅστις λοιπὸν πρωτοθάσῃ νικᾷ, ὁ δὲ ὑπολειφθεὶς δὲν παίζει· καὶ οὕτως ἔπειτα ποιοῦσι δύο ἄλλα ἀπέναντι ζεύγη, καὶ καθεξῆς.

Ἐν δὲ ταῖς συναναστροφαῖς πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἀτινά εἰσι συνηθέστερα, παίζεται καὶ τὸ ἐξῆς· καθένεται πέριξ τραπέζης ἀναμικτὰ γυναῖκες καὶ ἄνδρες, καὶ ἀφοῦ πληρώσῃ καλῶς ἀλεύρου ἐν καννί τοῖς κερφῆ, τὸ ἀναποδογυρίζουσιν ἐπὶ τινος παροβίδας, καὶ αἴρουσι τὸ καννίον, ὥστε σχηματίζεται κῶνος ἀμυγλῆς ἀλεύρου, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου θέτουσι δακτυλίδιον ὀρθόν. Μετὰ τοῦτο ἀρχίζει ἕκαστος διὰ μαχαϊριδίου κατὰ σειρὰν νὰ κόπτῃ μικρὸν μέρος ἐκ τοῦ ἀλευρίνου κῶνου ἀπὸ τῆς ἔμπροσθεν τοῦ μέρους, ὥστε ὁ κῶνος μεταβάλλεται εἰς πολυγώνιον πρίσμα, πάντοτε λεπυνόμενον· εἰς ὄντινα λοιπὸν κόπτοντα ἤθελε πέσει τὸ δακτυλίδιον, οὗ ὅς ὑποχρεῖται νὰ τὸ εἶρη κρυπτόμενον ὑπὸ τὸ ἀλεύρον, ἀναζητῶν αὐτὸ διὰ τῆς ῥινός, ἐνῶ οἱ λοιποὶ καγχάζουσι διὰ τὸ γελοῖον τῆς ἐργασίας· ἀλλοίμονον δὲ ἐάν ὁ οὕτως ἐργαζόμενος γελάσῃ· διότι ὅλος θέλει ἀλευρωθῆ. Ἰσοῦ καὶ μία τοῦλάχιστον περίστασις, καθ' ἣν μακαρίζεται ὁ ἔχων μακρὰν καὶ ὀξείαν τὴν ῥίνα.

Ἰπάρχει ἐν χρήσει καὶ πλῆθος ἄλλων παιγνιδίων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον περιέργων.

Δ'. Ἄσματα

Ὅταν ἐν καθαρῇ μεσημβρίᾳ ὁ ἥλιος κρυφθῆ ὀπισθεν νέφους, οἱ παῖδες ἄλουσιν τὸ ἐξῆς·

« Ἡλιο μ' παραήλιο μ'
χρυσό μου καλλιχάρι,
ἔβγαλε τὰ μαῦρά σου
καὶ βόλε τὰ χρυσά σου.
"Ὀπ.λα (1) τουρκόπ.λα
ἴστην πίσου καλλιχάρι,
καὶ μετὰ τὰ χριστιανόπ.λα
ἴσθον ἡλιων περωμένα. »

Ὅταν δὲ εἰς τὸ λαμπρὸν τῆς σελήνης φῶς παίζωσι τὰ παιδιὰ εἰς τὰς οἰκίας των ἢ εἰς τὰς ὁδοὺς, ἀπειθυνοῦσι πρὸς αὐτὴν τὴν ἐξῆς ὠραίαν ᾠδὴν.

« Φεγγαράκι μου λαμπρὸ,
φέγγε με νὰ περπατῶ
νὰ πηγαίνω ἴσθον Σχολειῶ,
νὰ μαθαίνω γράμματα,
γγράμματα σκοτάγματα, (2)
τοῦ θεοῦ τὰ θαύματα. »

Ὅσάκις δὲ τὴν ἀνοιξιν ἢ τὸ θέρος βρέχει, ἄδουσιν οὕτως.

« Βρέξε, βροχίτσα,
νὰ γέρον τὰ σταφιλότσια,
νὰ τρῶν τὰ παιδίτσια
μετὰ τὰ καλαθίτσια. »

Ἄλλοτε πάλιν ρίπτοντες οἱ παῖδες ἢ αἱ νεκνίδες εἰς τὸν ἀέρα μῆλον ἢ ροῖδον, καὶ πάλιν λαμβάνοντες αὐτὸ ἄδουσιν·

« Ἀρέβα μῆλο
κατέβα ροῖδο,
νὰ σὲ ῥωτήσω
πόσα γρόνια
θά ἴψω. »

Καὶ ἀκολουθῶς ρίπτοντες καὶ λαμβάνοντες αὐτὸ, μετροῦσιν ἐν, δύο, καὶ καθεξῆς μετ' ἤχου τινός.

Ἐκτός δὲ ἄλλων ἁσμάτων, ἐξ ὧν πολλὰ ἤδη νεώτερα, ἔχουσι παλαιὰ τινὰ ὠραία, τὰ ὅποια δυστυχῶς ὁπτιμέραι ἐκλείπουσι, παραμελούμενα, καθὼς ἢ ἀκόλουτος στροφή·

« Ἐνα καρὸφαλλο βαστῶ
βολιῶμαι νὰ τὸ βάζω,
ἂν τὸ πιτύχω στήν βαφή,
πολλοῖς καρδιαῖς θὰ κάψω. »

(1) "Ὀπ.λα εἶναι ἡ κατάληξις « ὀπουλα » ἣτις τίθεται εἰς πολλὰ ὀνόματα οἶων. Ἑλληνοπούλα, φραγγόπούλα, κ. τ. λ.

(2) ἴσως σπουδάσματα.

Καὶ τὸ ἐξῆς·

« Αὐτὸ τὸ κρῖο τὸ νερὸ
 ἔπο ποῦ νὰ κατεβαίῃ ;
 ἀπὸ ψηλὰ κρημνίζεται,
 καὶ πέφτει ἐδῶ κάτω,
 ποτίζει καὶ διοσιζει.
 Ὁμορρη κόρη καὶ ξανθὴ
 στέκεται μαγαμένη.
 Μηλιὰ γιατί'σαι μαγαμένη
 γιατί'σαι πικραμένη ;
 ἢ μὴ τὰ μῆλα σὲ βαροῦν ;
 ἢ μὴ νερὸ δὲν ἔχῃς ;
 Μηδὲ τὰ μῆλα μὲ βαροῦν
 μηδὲ νερὸ μὲ λείπει·
 Τὰ κλωνάρια μ' ὄρνικαν
 νὰ μὴ μὲ ξεχωρήσουν,
 καὶ τώρα ἔπου ξεχώρησαν,
 πάρε ξερρῖξασέ με. κ.τ.λ. »

Ε. Αἰνίγματα καὶ Δεισιδαιμονίαι.

α'. Ἐχουσι καὶ αἰνίγματά τινα ἴδια, ὧν τὰ κυριώτερα τὰ ἐξῆς·

α* Ἐγὼ ἔνα κάτι κάτι
 μέσα εἰς τὸ σεττουκάκι
 σὰν τὸ γὰς' αὐτὸ τὸ κάτι,
 τί τὸ θέλω τὸ σεττουκάκι ; — (Ψυχῆ).

Σχίλω μίλω τὸ βουρδὸ,
 βρῖσκω νύγη καὶ γαμβρὸ
 πενθερὰ καὶ πενθερό. — (Καρύδι).

Χιλιόδεμο
 χιλιόχομπο
 χίλια τὰ πῆς
 ὀδὴν τὰ τὸ βρῆς (Δίκτυον).

Κλειδόνω ματαλόγω,
 τὸν κλέψτη βρῖσκω μέσα (*Ηλιος).

Σέρνω γάμμα, βάλ' ἢ πόλις,
 καὶ βουκάει τὸ Σαλορίκι. (*Ροῦάρη).

Στὸ βουρδὸ γεννήθηκα,
 ἐκεῖ καὶ πελεκήθηκα,
 καὶ τώρα πῶ κατήρησα ;
 πρωτόγερος τῆς χώρας. (Σήματρον).

Μία μάνδρα χίλια πρέβια χωρεῖ
 ἀγριοῦ ποδᾶρι δὲν χωρεῖ. (Μυρμηκία).

Καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα.

β'. Καὶ Δεισιδαιμονίαι οὐκ ὀλίγαι ἐπιρρητοῦσιν.
 Ὄταν ἡ ὄρνιθα λαλήσῃ ὡς ἀλέκτωρ μνηύεται θά-
 νκτος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ.

Ὄταν εἰς τὴν στέγην καθίσῃ καρκαῖα (ἢ ἄλ-
 λως καλοκαρούδα), ἔλευσις φίλου μνηύεται.

Ὄταν καθίσῃ γλαυζ, κακὸς οἰωνός.

Ὄταν οἱ ποντικαὶ οἰκίᾳ ἀφανίζωσι τὰ ἐνδύματα,
 σημεῖον ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ὑπάρχει κακὸς τις
 ἄνθρωπος.

Ὄταν λούεται ἡ γαλῆ, προμηνύει βροχίην.

Ἡ ἀλιτήρια πνεύματα πιστεύονται ἐν μὲν τοῖς
 ὕδασι αἱ θρόναις, ἐν δὲ τῇ ξυρῆ ἢ σαρωτιβᾷ
 καὶ ὁ καρκαῖατος.

ΣΤ'. Λεξιλόγιον.

Ἐν τῇ ἐφημερίδι τῶν φιλομαθῶν ἐδημοσίωσα
 ἄλλοτε (1857 ἀριθ. 236 καὶ 237) λέξεις τινὰς τῆς
 ἰδιαιτέρας μου πατρίδος Σπονδιαχοῦ ὅθεν παρα-
 πόμπων ἐκεῖ σημαῖω ἄλλας, τὰς ὁποίας ἔκτοτε συν-
 ἐλεξα, παραλείπων δὲ τὰς καὶ παρ' ἄλλοις κοινὰς,
 καταχωρίζω μόνον τὰς ἰδιαιτέρας.

Ἄδρος = ἄδρος.

Ἄπλωνω. — Φρ. ἀπλωνε κἀ αὐτὸς τὸ ποδᾶρι
 του· λέγεται σκωπτικῶς, ὅταν τις ἐπεμβαίῃ εἰς ὑ-
 πόθετον ἀναξίως. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς σχεδὸν σημασίας
 μεταχειρίζονται καὶ τὴν φράσιν αὐτὴν ἀξίζει καὶ φαι-
 γρίζαι. »

Ἀφρατίδα! — ἐπιφῆματ. = ἔρρ' εἰς κόρακας!

Ἀλλοιά καὶ τρις ἀλλοιά! = ἄλλοίμονον.

Ἀγωνιοῦμαι = βιάζομαι, ἐπειγομαι.

Ἀπαλάμη = παλάμη. Φρ. « δὲν σὲ γράφω στὴν
 ἀπαλάμη μου » = δὲν σὲ ἠρῶ.

* Ἀλλος. Τὸ οὐδέτερον. ἄλλο εἰς τὴν φράσιν « ἄλλη
 τίποτε » σημαίνει τὸ εἶς ἅπαντος, πὼς οὐχί; τὸ δὲ
 στὴν ἄλλη λαμβάνεται ἐπιφῆματ. = τὴν ἄλλως =
 μάτην οἶον, ρίπτω στὴν ἄλλη = ἐπὶ ματαίῳ.

Ἀλλοσιστός. = Τοῦ ἄλλου, τοῦ παλαιοῦ καιροῦ.

Ἀδράχτω. = Θύδ. ἐξαρθροῦμαι μέρος τι τοῦ
 σώματός μου, καὶ ἀδραγμα = ἐξάρθρωσις.

Ἀπεικάω = ἔνωσῶ, καταλαμβάνω, συμπεραίνω.

Ἀλλοῦν καὶ δῶθε. = (* Ἄλλοῦ εἶναι καὶ ἐδῶθε)
 = τῆδε κόμισσε.

Ἀγγελοκροῦω. = περὶ τοῦ τὰ λοίσθια πένοντος
 λέγεται. ἀγγελοκροῦσθηκε.

Ἀρράμιστος. = Ἀκλόνητος καὶ ἐπὶ φροσ. καὶ
 ἠθικῆς σημασίας.

Ἀρράζωμον. = Ὁ ζῶντις τῆς ἀρμίας.

Ἀργιάνι. = Ὀξίγαλον ἀναμεμιγμένον ὕδατι.

Βουρλίδα. = Πλεξούδα.

Βουλή. = γνώμη, ἀπόφασις. « Κακὴν βουλήν ἔ-
 βαλον » ἔκαμε κακὴν ἀπόφασιν.

Βακχιόμαι. = ἐκβακχεύομαι.

Βάκλον = τὸ δι' οὗ τύπτουσι τὸ τύμπανον.

Βώγα = δυσωδία, κακὴ ἀποφορά.

Βουρβουρρίζω = οὐδτ. βορβορίζω.

Βρυάβα' ὡς ἐπίρρ. ἐπατάσσεως = πλῆθος ἀπειρον.
 ὡς « στὸν ποταμὸν ψάρια βρυάβα » = ὁ ποταμὸς
 βρῖκει ἰχθύων.

Γέρμος. = Ἐρημος, μὲ τὸ δίγαμμα.

Γαιοχειλιάζω. Εἰς μεταφ. σημασίαν, στενοχωροῦμαι, ἀγανακτῶ.

Γηρουρούδα (ή). Βῶλαξ, βῶλος χόματος.

Γκουσγαλιά. Πόκος νήματος ἢ μετάξης.

Γοργόνω. Ἀροτριῶ, ἀρόω.

Γυαλοπάγη, ὅταν πέση ὀλίγη βροχή, καὶ ἡ ἐπιφάνεια παγῶσῃ ὥστε γίνεται ὕελος.

Γλίγωρα. Φρ. « γλίγωρα θῆ τὸ κάμω » (λέγεται ἐν ἤθει) οὐδαμῶς.

Γρηά. Γραῖα « Λυτά 'ναὶ γρηῆς μαντεύματα καὶ γέρου παραμύθια » πράγματα ἀπίθανα.

Γκρημήλα! Ἐπιρρ. Ἐπὶ ἀφρατίλα κρημνίσου.

Γάλα. φρ. « ἔγει ἀπὸ ποιλί γάλα », ἐπὶ ἀφθονίας καὶ ποικιλίας πραγμάτων.

Γλωσσιάζω. Δι' ἄκρας τῆς γλώσσης γεύομαι τινος.

Γλώσσα (Νεολγ.) ὠνόμασαν ἐν Στεννημάχῳ τὰς σιδηρᾶς γραφίδας, τὰς πέννας.

Διακοριὰ καλή. Παρμ.

Δόλιος. Δείλαιος καὶ συνήθως συνθέτως δολογίατρος καὶ γίατρος δόλιος.

Διλαβία, ἡ μασιὰ, ἡ πυράγρα.

Δοντάγρα (ή). Οἱ τραπεζίται ὀδόντες (ὀδόντος-άγρα).

Δυο. « Στά δυὸ εἶμαι. » Ἐν δοῖζ δὲ σωσόμεν ἢ ἀπολέσθαι (Ἰλ. 1. 230).

Ἐπίλογος. Ἐν χρήσει εἰς ταύτην τὴν φράσιν « νὰ σ' εἰπῆ τάπιλογου! » ἐπὶ κατάρας, ἰσχυρῆς τῆ φρ. « νὰ μὴ φανῆς νὰ μὴν ἀκουσθῆς ».

Ἐργατα (τά). Κρυφίνουα, ὑπουλότης. « Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὄλο ἔργατα » εἶναι πανηρὸς, κρυφίνους, ἐκ σκοποῦ τινος λέγει καὶ πράττει τὰ πάντα.

Ἐχω. λαμβάνεται καὶ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὑπερέχω, κρατῶ, εἶμαι πρῶτος (κυρίως ἐπὶ παιδείας, οἶον, « ἐγὼ σ' ἔχω » — ἐγὼ πρωτεύω εἰς τὸ παιγνίδιον).

Ἐυ. Μόριον, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται ὅταν θέλωσι νὰ προσκαλέσωσι τινὰ, τοῦ ὁποίου μάλιστα ἀγνοοῦσι τὸ ὄνομα, καθὼς ἀλλαγῶ τὸ καλέ (μήπως εἶναι ἡ κλητικὴ τοῦ εἰς ;).

Ζάπαρος (καὶ ῥῆμα ζαπαρίζω). Ζέστη ἀνυπόφορος, θράσις (ζά — πυρός ;)

Ζάτρα. Λέγουσιν εἰς τὰ νήπια, ὅταν κάμνουσι τι ἀστεῖον καὶ εὐφρές « ζάτρα νὰ τῶ ἔλθῃ »!

Ζωόδια (τά). Ζώδια, κυρίως λέγεται ἐπὶ μικρῶν ἐντόμων, ζώδια.

Ζιάρρα (ή). Ἡ ὑποκαίουσα τέφρα, ἀνθρακιά, σωρὸς μικρῶν κυρίως ἀνθράκων.

Ζωδίμι (τό). Λέγεται ἐπὶ ἀσθενοῦς ἀνθρώπου καὶ μάλιστα παιδίου.

Ζοῦδα (ή). Ἄ ὠμιόν, καὶ εἰς ζωδίμι.

Ἡλιατζος. Δένδρον ἀνθηφόρον, ἄλλως λήλιακος.

Θύρωμα (προαρ. θέρωμα) καὶ ξεθύρωμα κλείσιμον τοῦ βουτσιοῦ.

Θρύμμα (ή) μόνον εἰς τὴν ὀνομαστ. εὐχρηστον μικρὸν τι πρᾶγμα « μιὰ θρύμμα παιδί ».

μοίως λέγουσι « μιὰ σταλιά » ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας. Καὶ θρύμμα (τό) « τὸ ἔκαμε θρύμματα » τὸ κατεσύντριψεν.

Ἰακιάζομαι. Ἄ Σκιάζομαι, εὐρίσκομαι ὑπὸ σκιάν, εἰ μακρόθεν ἀντιλαμβάνομαι τὴν σκιάν τινὸς πράγματος, καὶ γ' ἐντρέπομαι, φοβοῦμαι, διστάζω.

Ἰδρόνω. φρ. « δὲν ἰδρόνει τ' αὐτί του » ἀδικορεῖ, δὲν τῶ μέλει.

Καρκάτζαλος. Ἄλιθῆριος δαίμων, ἄρπυια.

Κουρά (ή). Ἡ πέτσα τοῦ ψωμιοῦ εἰς ὃ ξηρὸς φλοῖος τῶν δένδρων.

Καταθεῖ (ἐπιρρ.) Κάτωθι, παρακάτω.

Κατσιποδιά (ή). ἀναποδιά, καταδρομὴ τύχης.

Καταβολάδα (ή). Καταβολὰς (λέξ. γεωργικῆ).

Καματός (ό). Μεγάλη ἐργασία, εἰδικῶς ἡ τελευταία ἡλικία τῶν μετασοσκωλῆων, καὶ ῥ. καματίζω.

Κατά (πρόθεσ.). Μεταχειρίζονται τὴν πρόθεσιν αὐτὴν ἐπιτακτικῶς ἐν συντάξει, ὡς παρ' Ὁμήρῳ κατὰ πῖονα μῆρια ἔκτα (Ἰλ. α. 40) οἶον « κατὰ τὸν ἐπαίνεσες » μοι τὸν ἐπήνεσας πολὺ.

Καί. (σύνδ.) φρ. « εἶναι ὄλος καὶ χαρά. »

Κοιτάρι, (τό) ἕζλον μακρὸν καὶ λεπτὸν κοντὸς.

Κροῦνα (ή) ἡ ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ βουτσιοῦ ὀπή, δι' ἧς γεμίζεται. (Κρουνός). καὶ μεταφρ. ἔγινε κροῦνα ἐμέθυσε.

Κοψυζῶης (ό) ἐπὶ κατάρας ὡς καὶ Κοψύχρονος.

Καταδίκη ἐπιρρηματικῶς, πλῆθος πολὺ, ἀμέτρητον. « Ἦτον εἰς τὴν πανήγυριν ἄνθρωποι καὶ καταδίκη ».

Καυλοῦμαι μελετῶ, σκοπεύω β'. ἀπειλῶ, ζητῶ ἐκδίκησιν.

Κουτσαλιά ὁ ἐν Ἠπείρῳ Κ.λῆτσος (κλειῶ).

Κλάτα (ή). ἕζλον δεινόμορον εἰς τοὺς πόδας τῶν βοῶν διὰ νὰ μὴ μακρύνονται ἐκ τῆς ἀγέλης.

Καράβι. Ἄ πλοῖον, εἰ μικρὸς μετακομιστὸς λιπὸς (τουρκιστὶ σιαραπαγᾶς).

Καταρρόση. Ὀργανόν τι τῶν χαλκῶν καὶ σιδηρουργῶν, δι' οὗ σβένουσι τὸ πῦρ, ἢ φαντίζουσιν ὕδωρ εἰς τὸ πεπυρακτωμένον χάλκωμα ἢ σίδηρον.

Κίσα. Καιρὸς βροχερός, πυννεριώδης.

Λίπος. Λίπος.

Λα.λῶ. Ἄ. Ὀμιλῶ, φλυαρῶ εἰς. παίζω ὄργανόν τι, (ὄθεν λαλητάδες οἱ μουσικοί) γ'. εὐλαίνω ζῶντι δ'. φωνῶ. « λάλησαν τ' ἀρνίθια ».

Λαχαριάζω. Πνευστιῶ.

Λιγαριά. Ὀργαν. γεωργικ. λίστος.

Λαῖφος. Ὁ λαίμος, κυρ. αὐχτήν.

Λιματίδι, τὸ κέντρον τῆς μελίσσης. Μεταφρ. λόγος πειρακτικὸς, κερτομία.

Λαγούγυρος (ό). Εἶδος ζώου, ἴσως ἀσπάλαξ.

Λου.λοῦδι. Λου.λοῦδι τῆς ἐντροπῆς εἶδος φυτοῦ, ποιούντος πλατὺ, λεπτόφυλλον καὶ λευκὸν ἄνθος· περὶ οὗ λέγουσιν, ὅτι ἄλλοτε εἶχεν ἐν τῷ μέσῳ καὶ μέλαν στίγμα· ἀλλ' ὅτι ἐξέλιπεν ἐκλειπούσης καὶ τῆς ἐντροπῆς.

Λαγόνι. Ἡ λαγών.

Λαμπίδα (ή). Τὸ σίδηρον τῆς μαχαίρας.
Λουρδόνω. = Ἀπατῶ τινα, λέγω ψεύδη.
Λογιούμαι. = Λογίζομαι, εἶμαι ἐναριθμῖος.
Μαρδοκλιούμαι. = Ἀσπαίρω, κυλλίομαι εἰς ἀκαθαρσίας.
Μουχῶ. = ἄ. Εὐνοουχίζω. β'. ἀποτυγχάνω.
Μαρκαίτι. = Πυτία, καὶ ῥῆμα *μαρκατιάζω* = πυτιάζω.
Μωριά. = Ἐφιάλτης.
Μοῖρα. = ἄ. Μοῖρα α. μαῦρη μοῖρά σου β. κτλ. β'. τεμάχιον κρέατος.
Μυριόβηγον. = Πολὺ εὐθηνόν.
Μύταις (αἱ), τὰ εἰς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν τοῦ γιγῶνος καὶ περὶ τὸν τράχηλον καὶ τὸ στήθος προστιθέμενα κεντητὰ κοσμήματα, παρυρή.
Μετακέτι, λέξ. γεωργικ. *Μετακέντημα,* μεταφύτευμα εἰς τὰ ἀφύτευτα μέρη τῆς ἀμπέλου.
Νάριδα (τά). = Ἐργαλεῖα τεχνίτου (ἐναρα;)
Ναί. ἐπιρρ. ἐπιτάσεως α. ναί καλὰ β. — κάλλιστα (ναί;)
Ξεφτῶ. Οὐδ. λέγεται ἐπὶ ἐνδύματος, ὅταν ἀρχίζωσιν αἱ ἄκρα νὰ φθείρωνται καὶ νὰ βγαίουν αἱ κλωσταί β' παρεκτρέπομαι, διαφθείρομαι.
Ξεφραχόνω. Ἐπιφέρω τινὶ πληγὰς, καὶ μέσον *ξεφραχόνομαι* καὶ ὄνομ. *ξεφράχωμα.*
Ξαδειάζω. = ἄ. Ἐκκενόνω ὀλίγον κατ' ὀλίγον β' εὐκαιρῶ, λαμβάνω ἀνεσιν.
Ξερχάνω. = Λαμβάνω ἀνεσιν μετὰ πολὺν κόπον, ἢ πληξίν τινα.
Ξορχιούμαι. = Ἐξορχοῦμαι, ἐκβακχεύομαι.
Ζεθερμίζω. = Πλύνω ἀγγεῖόν τι διὰ θερμοῦ ὕδατος.
Ὄφρυδα. = Ἀλαζονεία, ὄφρυς, α. ἐπῆρε ὄφρυδα β. ἦρε τὴν ὄφρυν.
Ὄριάνοικτος. = Ὄλωσ ἀνοικτός, ἐκ τοῦ λατιν. *ortus* καὶ ἀνοικτός, ὡς τὸ λεπτίλεπτον κτλ.
Ὄλων (γεν. πλ. τοῦ ὄλος). Λαμβάνεται ἐπιτατικῶς οἶον, α. ὄλων τρανός β. τρανότατος.
Ὄλῳρθος. = Ὄρθος, ὄρθιος ὄλωρδιόλου.
Πατήκια, μέρος τοῦ ἐργαλείου, ὅπου πατοῦσιν αἱ ὑφαίνουσαι καὶ κινοῦσι τὰ μητάρια.
Πιστάλια (τά). Εἶδος ὑποδήματος.
Πλόχειρο, τὸ κοῖλον τῆς παλάμης.
Παταριά (ή) = ῥάπισμα (μπάτσος), ἴσως πενταριά, ὅτι τοῖς πέντε δακτύλοις ῥαπίζομεν.
Παρασῆμι = ἔκτρομα.
Πλατσόνω. = πλατόνω τι διὰ τῆς χειρὸς, ἢ ἄλλου τινὸς ἐργαλείου.
Πινακω: ἢ = σανίς, ἔχουσα κοιλότητα, ἐφ' ἧς κομίζουσι τοὺς ἄρτους εἰς τὸν κλίβανον.
Παραλέκατος = ἀλλόκοτος, παρημελημένος.
Παταγόνω. = ἐξαφνίζω τινα, φοβίζω.
Παρακεντῶ λέξ. γεωργικ. καὶ *πυρακέντι.*
Παρακόνω. = κυρ. ὀξύνω τὰ ἀμβλυθέντα ἐργαλεῖα.
Πέτομαι = ἐπαίρομαι εἰς τί μοι πέτεσαι; α. = εἰς τί ἐπαίρεσαι;

Περι(λι)στεριά = μικρὸν σπήλαιον, ὅπου δύναται τις νὰ καταρῶνῃ ἐν καιρῷ βροχῆς.

Πρέγγλα. Ὀργανον θηρευτικόν.

Παντέχω = προσμένω.

Πιβάλλω. = ἐπιβάλλω. α. ἐπάνω εἰς ἐκεῖνον πίβαλε καὶ αὐτός β. = ἐπῆλθε, ἐπαρουσιάσθη, ἢ ἔργισε νὰ ὑμιλῇ.

Προγείμι. Τὸ φθινόπωρον.

Ῥαγίζω. οὐδ. = ῥήγνυμαι, β'. μετρ. α. δὲν ῥαγίζει ἡ καρδιά του α. = ἀδικφορεῖ, ὅθεν ἀβράγυστος = ἄκαμπτος καὶ *ραγίζομαι* = σαλεύω α. δὲν ῥαγίζεται ἀπὸ τὸ βάρος β. = δὲν σαλεύει, δὲν μετατοπίζεται.

Σφουιίζω. οὐδ. = στεγνόνω, α. σφούνισαν αἱ λάσπαις β. = ἐτραβίχθησαν, ἐξηράθησαν.

Σκαλλίζω. καὶ *σκαμλλίζω* = σκάπτω. κυρ. μετὰ τοὺς ὄνυχας ἢ μετὰ τὸ ῥύγχος.

Στρέχα (ή) = ὑδροφόρα.

Σκέλιδα (ή) ἢ *σκελίς* τοῦ σκορόδου, τοῦ καρύου, καὶ ἄλλων.

Στρογγυλλίζω. = περιστρέφω τι βιαίως, στρεβλώνω, στραγγαλιώω.

Σκαρδέλια (τά) δύο κερατοειδῆ σίδηρα εἰς τὰ ὀπισθεν τοῦ σαγμαρίου.

Σεῖτα (ή) τὸ λεπτόν κόσκινον (σεῖω).

Σκιάστρο. Πᾶν ὅ,τι σκιάζει, προξενῆ φόβον, κυρίως τὸ εἰς τὰ ἀμπέλους τιθέμενον ἀνθρώπινον Ἴνδαλμα, διὰ νὰ φεύγῃ τὰ πτηνὰ, φόβητρον.

Σωμὸς (ὀ) = τελείωσις.

Σκούδρα. Ἐπὶ κατάρης α. σκούδρα νὰ σ' ἔλθῃ.

Σβύσμα. (τὸ) Οὕτω προσαγορεύουσι τὰ νήπια, ὅταν κάμνωσιν ἀστείμασις τινας.

Σει(γ)ιστρον. (τὸ) Πᾶν ὅ,τι προξενεῖ θόρυβον, καὶ χαϊδευτικῶς λέγουσι τὰ νήπια, ὅταν ἀτακτώσιν.

Σκροῦμα ἐπιρρῆματ. α. ἔγεινε σκροῦμα α. = ἔγεινε κομμάτια.

Σκατλιμέτρα (ή) σπανθήρ.

Στεργιακός τὸ ἀραιὸν κέσκινον.

Σταλαρίδα (ή) δυστυχία, ἀμνηγία, ἀπορία, καὶ ῥ. *σταλαρίζομαι*, εὐρίσκομαι εἰς στέρησιν, ἢ εὐρίσκομαι εἰς ἀγωνίαν, ἀγανακτῶ.

Στρουμόνω. Κυρ. ἐμπήγω, χώνω, καὶ μέσ. *στρουμόνομαι* χώνομαι, εἰσχωρῶ.

Σηροπιάζω, καταπαύω τὴν πρώτην ὄρμην τῆς πείνης, ἢ διορθώνω τὴν κακοστομαχίαν.

Στένος (τὸ) = στενοχωρία.

Στύβω = ἐνεργητικ. καὶ οὐδ. α. ἔστυβεν ὁ ποταμὸς β. = ἔσταμάτησε, δὲν ῥέει, καὶ α. ἔστυβαν τὸν ποταμὸν β. = τὸν ἐρραξάν.

Στρουμπάδα. (ή) φθορὰ εἰς τὴν κόψιν τῆς μαχαίρας (στρόμβος).

Στιγγόνω ἐνεργ. φέρω τινα εἰς τὰ στενὰ, τὸν πολιορκῶ, ἐπομ. ἀναγκάζω.

Σουρματαρτά (ή), ὅ,τι σύρεται α. μιὰ σουρματαρτά ἄχυρο β. = ἕνας σωρός ἄχυρου. Σημαίνει δὲ κυρίως τὴν ἔκτασιν τοῦ σωροῦ.

Σουρμιά. Τὸ σύρσιμον καὶ ὁ ἦχος αὐτοῦ α. ἀκούς τὴν σουρμιά καὶ βιωτῆς διὰ τὸ φίδι; β. παρμ. ἐπὶ

καταφανεστάτων πραγμάτων, κυρ. ἐπὶ κακοῦ κινδύνου.

Τσιγγῶ. Κτυπῶ τι δι' ἄλλου πράγματος ὀξέως, καθὼς π. γ. ὅταν οἱ παῖδες κτυπῶσι τὰ κόκκινα αἶγα, τοῦτο λέγεται *τσιγγημα*.

Τυργιά (ἢ) *τρογία*, τρυξ.

Τροπῶνω, προσκρῖνῶ, καθὼς οἱ βράπτει τὰ τμήματα τοῦ ἐνδύματος.

Τσιφουῖνι, ὀπή, δι' ἧς ἐξερχόμενον μεθ' ὀρυθῆς τὸ ὕδωρ τοῦ μύλου, κινεῖ τὸν τροχὸν αὐτοῦ. (Σίφων).

Τσαρβούλια, ἀρβυλίδες. βουλγρ. *Τσαρούχη* τουρκῆ. *Τσαρούκ*.

Ταχειά. = αὔριον (αὔριον πρῶτ') ἐν ἧθει σημαίνει τὸ οὐδέποτε (παραβλ. γ. *λίγωρα*) (καὶ μοὶ φαίνεται, ταικάτην τινὰ ἐν ἧθει σημασίαν πρέπει νὰ ἔχη τὸ παρὰ Λυκούργου κατὰ Λεωκράτους §. 48. » ταχύ γε ἂν ὑπὲρ τῆς ἀλλατρίας κίνδυνόν τινα ὑπομείνεια. Ταχειά (= γλίγωρα, ὃ ἐστὶ πρᾶγμα ἀπίστευτον = οὐδέποτε) ἠθέλε ὑπομείνει κτλ. — Παραβλ. αὐτόθ. §. 17. » Ἡπου ταχέως ἂν ἠνέσχετο κτλ.)

Τάττανον (τὸ) ἐπὶ ἐξηραμένου πράγματος « Τὸ κρέας ἔγεινε τάττανον εἰς τὸν ἀέρα » = ἐξηράνθη πολὺ.

Τηλαλῶ — διαλαλῶ (τῆλε-λαλῶ ; ἐὰν μὴ παρὰ τοῦ τουρκ. *τηλάλης*.)

Υπερμαχῶ = προσπαθῶ ὑπὲρ τινος.

Φαγκρίω, διὰ μικρᾶς ὀπῆς ἢ χαράδρας βλέπω, καὶ σιδ. λέγομεν αὐτὸ τὸ ἀγγεῖον *φαγκρίει* καὶ φρ. « δὲν ἀξίζει καὶ φαγκρίζει » δὲν ἀξίζει καὶ θέλει νὰ φαίνεται ὅτι εἶναι τι.

Φλοῦδα. (ἢ) ὁ φλοῦός (κυρ. ὁ χλωρός) τῶν δένδρων, ἔπειτα καὶ ἐπὶ ἄλλων.

Φτρι. διασχίσματα δαδῆς ἢ σανίδος ἢ ξύλου, ἢ ὑφάσματος (πτερόν).

Φτορῶ. βαστῶ διαρκῶς. « Αὐτὰ τὰ ὑποδήματα δὲν μὲ φτόρησαν » δὲν μ' ἐθάσταξαν (ἐφθάρησαν ταχέως). (ἀφθορέω ;)

Χορχισῶμαι = ὀρχισῶμαι.

Χαροκοπῶ, εἰρωνικῶς ξυλοκοπῶ.

Χαρά σοι ! ὡς ἐπιφώνημα.

Χαρασμάδα, χαράδρα.

Χοχλίδες (αἱ) εἶδος ἄνθους.

Ψηλοτάρια, μικρὰ λιθάρια διὰ παιδιᾶν, (τὰ πεντώβολα).

(*Περὸν*). Οὕτως ὀνομάζουσιν οἱ χωρικοὶ μας τὸ καρφί. (*Περῶνι*).

Z'. Ἐπιγραφαί.

Τὸ σπουδαιότερον ἴσως πάντων, ὅσα δύναται τίς νὰ ἐρευνήσῃ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ταύτῃ ἐπαρχίᾳ (καθὼς καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ χώρᾳ ἑλληνικῇ), εἶναι αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ σωζόμενα ἐρεῖπια. Ἀλλὰ δυστυχῶς τοῦτο εἶναι τὸ ἥμιστος ἐξετασθὲν καὶ σπουδασθὲν, ἅτε ἀπαιτοῦν καὶ χρόνον πολὺν καὶ γνώσεις εἰδικὰς, καὶ ἔξοδα πρὸ πάντων οὐχὶ μικρὰ. Ἀναντιρρήτως δὲ ἐξ ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ ἀνασκαφῶν προσδοκῶν-

ται σημαντικαὶ ἀνακαλύψεις καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀρχαιοτάτην μὲν ἱστορίαν μέλλουσαι νὰ ἐπιχύσωσι φῶς καὶ μάλιστα τῆς μακεδονικῆς ἐποχῆς, ἰδίως δὲ ἐνδιαφέρουσαι τὴν ῥωμαϊκὴν καὶ βυζαντινὴν ἐποχὴν, καθὼς ἐκ πολλῶν ἐξάγεται· διότι ἀληθῶς ἡ ἥττον ἀπασθὲν τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν ἐπιστημονικῶς καὶ σπουδαίως ἐρευνηθεῖσαι εἶναι ἡ Θράκη. Πλεισταχού τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς ὑπερειῶν τῆς Ροδόπης σώζονται, καὶ τῆδε κακεῖσε τυχαίως μᾶλλον ἀνακαλύπτονται, διάφορα ἐρεῖπια κτιρίων καὶ λείψανα τῆς ἀρχαίας τέχνης. Ἐν Φιλιππουπόλει μόλις ἀνασκάπτουσι τὴν γῆν εἰς ἐνὸς ποδὸς βάθος, καὶ ἀνακαλύπτονται λίθοι τετράγωνοι, τμήματα κιόνων, ἐπιγραφαί, θεμέλια παμπάλαια, κ.λ.π. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Φιλιππουπόλεως ἕως 10 λεπτὰ μακρὰν, ἱκανὴ ἔκτασις γῆς καλύπτεται ὑπὸ εὐμεγέθων μαρμάρων, φέρων μίγδην κειμένων, τὰ ὅποια δεκνύουσιν, ὅτι ἐκεῖ που ὑπῆρχε καλοσσιαῖόν τι οἰκοδόμημα. Εἰς τὰ περίξ τοῦ Παζαρτζηκίου πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀνακαλύπτονται ἀδιακόπως ἐπιγραφαί, ἀγάλματα, ἀνάγλυφα, καὶ τελευταῖον ἀνεκαλύφθησαν θεμέλια ἄξια πάσης περιεργείας. Πρὸ τινῶν ἐτῶν διασχισθέντος τινὸς γηλόφου (1) εὐρέθη πανοπλία ὀλοκλήρης. Ἐπίσης νομίσματα ἄπειρα εὐρέσκονται, τῶν τὰ συνήθεστερα εἶναι τῆς Φιλιππουπόλεως, τῶν Ἀβδήρων, τῶν Θασίων, τοῦ Ἀλεξάνδρου, ῥωμαϊκὰ διαφόρων αυτοκρατόρων, καὶ βυζαντινὰ, σπανιώτερα δὲ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἄλλων πολιτειῶν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ τίς οἶδε πόσοι θησαυροὶ τοιοῦτοι πολῦτιμοι ὑπάρχουσι κεκρυμμένοι !

Ἐπισυνάπτω δὲ ἐνταῦθα ὀλίγας ἐπιγραφὰς, ἐξ ὧν τινὰς αὐτὸς ἀνέγνω καὶ ἀντέγραψα, ἄλλας δὲ φιλόμουσοι καὶ ζηλωταὶ τῶν καλῶν μοὶ ἔδωκαν. Πολλὰ τούτων εἶναι ἀτελέσταται, ἀλλ' οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα δόκιμοι δύνανται καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ ἐξαγάγῃσι συμπροσάσματα ὠφέλιμα. Αἱ πλεῖστοι δὲ τούτων εἰσὶ κατακεχωρισμέναι ἐν τῇ ἱστοριογεωγραφικῇ περιγραφῇ τῆς ἐπαρχίας Φιλιππουπόλεως τοῦ Κ. Γ. Τσουκαλά (1851. ἐν Βιέννῃ), τὰς ὁποίας ἐκείθεν ἀντιγράφω μὲ μικρὰς εἰς τινὰς αὐτῶν διορθώσεις ὡς πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν. (2)

Περὶ τῶν τοιούτων παραπέμπω εἰς τὴν εἰρημέντην συγγραφήν.

Ἐπὶ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Στενημάχου βράχου (XV) ὑπάρχει παρεκκλήσιον ἀρχαῖον τῆς Ἁγίας Παρκευῆς κατερειπωμένον, (ὅπερ πρὸ ἐνὸς ἔτους ἀνεκαινίσθη) ἐντὸς ταύτου εὐρίσκεται λίθος τετράγωνος, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκονται ταῦτα, πάνυ διεσθαρμένα.

(1) Εἰς τὰ περίξ τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ Παζαρτζηκίου καὶ καθ' ὅλην τὴν πεδιάδα τὴν μεταξὺ τῶν δύο τούτων πόλεων ὑπάρχουσιν ἄπειροι τοιοῦτοι γηλόφοι, τῶν ὁποίων ἡ ὑπαρξὶς δὲν ἐξηγεῖται εὐκόλως διότι οὔτε ὡς αὐτοματεῖς δύνανται ἀναντιρρήτως νὰ θεωρηθῶσι, καὶ ἐὰν ὑποθεθῶσι τεχνητοί, μένει ἀνεξήγητος ἡ αἰτία.

(2) Δὲν καταχωρήθησαν ἐνταῦθα διὰ τὴν ἑλλειψὶν ἀπαραλλάκτων στοιχείων. Σ. Π.

1.
 . . ΕΝΟΙΚΟΥΝ ΤΩΝ ΒΡΟΥΘΝΙΟΣ ΣΑΤΟΚΟΥ ΒΡΥ-
 ΖΟΥ ΜΟΥ
 ΚΑΤΡΑΛΕΟΥΣ ΒΕΙΘΟΥΣ ΟΥΠΠΟΥ ΠΕΡΙΓΕΝΟΜΕ-
 ΝΩΝ.

Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Φιλιππουπόλεως ἐκτὸς τῆς πό-
 λεως, ἐνθα ὑπάρχουσι διεσπαρμένοι πάμπολλοι ἀρ-
 γαῖοι λίθοι, ἐρείπια οἰκοδομῆς τινος μεγάλης, ἐπὶ
 πλακὸς τινος μαρμαρίνης ἐχούσης πλάτος 0,43 ἐπὶ
 1,50 ἀναγινώσκονται τὰ ἐξῆς.

1.
 ΕΜΝΗΩ ΚΑΘΩΡΙΝ ΠΟΛΛΩΝ
 ΩΜΟΙΣΕΝΙΡΕΙΜΑΙΣ ΚΕΙΝ

Πλησίον δὲ πού τοῦ Χάσκιου εὐρέθη ἡ ἐξῆς ἐπι-
 γραφή.

3.
 ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΟΔΕ
 ΣΗΜΑ ΣΑΒΕΙΝΗΣ
 ΑΙΜΙΑΙΑΝΟΥ ΤΕ
 ΑΝΔΡΟΣ ΚΥΔΑ
 ΑΙΜΟΥ ΚΑΙ ΠΙΝΥ
 ΤΗΣ ΔΟΧΟΥ.

Ἐν Φιλιππουπόλει εὐρέθησαν καὶ αἱ ἐξῆς δύο ἐ-
 πιγραφαί.

4.
 ΓΑΜΕΥΟΝΤΟΣ ΛΥΚΟΥ ΘΗΝΙΟΥ
 Ταύτην δὲ μοι ἔδειξεν ὁ Κ. Π. Ῥαζέλος.

5.
 ΑΓΟΡ.
 ΧΗΔ.
 ΣΑΝΤΑΚ.
 ΑΡΧΗΝΑ * Γ.
 ΚΡΙΤΩΚΑ
 ΠΑΑΜΙ
 ΜΗΤΟΗ
 ΑΝΤΙΓ Ι

Τὰς δ' ἐπομένους ἔστειλέ μοι ἐκ Παζαρτζηκίου ὁ
 Κ. Κ. Σαϊτιδῆς μετὰ μικρῶν σημειώσεων. Δύο ὄ-
 ρας μακρὰν τῆς εἰρημένης πόλεως ὑπάρχουσι δύο χωρὶ
 ἄλλων *Παυτελένισα* καὶ *Βατοκοῦμι*, ἐν οἷς κατὰ και-
 ροὺς εὐρίσκονται πολλὰ νομίσματα, μακεδονικὰ μάλι-
 στα, ἀγάλματα καὶ ἐπιγραφαί. Κατὰ τὸν παρελθόντα
 δὲ Ἰανουάριον εὐρέθησαν καὶ δύο εὐμεγέθη ἀρίστης
 τέχνης ἀγάλματα καὶ ἄλλοι λίθοι· ἀλλὰ τὰ πολὺ-
 τιμα ταῦτα λείψανα τῆς ἀρχαιότητος, ὧν καὶ ὁ
 χρόνος ἐφείσατο, μετεβλήθησαν εἰς θρύμματα καὶ κί-
 νιν ὑπὸ τῆς μανίας τῶν βουλγαριστῶν τοῦ Παζαρ-
 τζηκίου! μάλισ δὲ διεσώθη μικρά τις μαρμαρίνη
 πλαξ, ἐφ' ἧς ὑπάρχουσι τὰδε·

6.
 ΑΣΤΕΡΟΔΙΣ ΣΙΜΑΘΕΙΚ. Δ ΙΟΜ. . ΑΡΕΤ.
 ΑΙΛΙ.

Αὐτόθι εὐρέθη καὶ βῆθρον, ἔχον εἰς τὴν ἀνω ἐπι-
 φάνειον ὀπὴν, καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης τὴν ἐπιγραφὴν
 ταύτην·

7.
 ΔΑΦΕΙΓΕΙΤ . . . ΚΛΕΑΝΔ.
 ΔΙΟΥΤΖΩ ΔΕΜΑΤ . . . ΙΡΟΝ . . . ΠΑΡΘΕΝ. . .
 Ⓢ 1 . . .
 ΘΥΞ . . . ΜΕΩ . . . ΣΤΕΦ. . .

Ἐπὶ ἀναγλύφου δὲ παριστῶντος τὸν Δία καὶ τὴν
 Ἥραν, ἀνωθι μὲν εἰσι ταῦτα·

8.
 ΚΥΡΙΩ ΔΠ ΚΑΙ ΗΡΑ

ὑπὸ δὲ τοὺς πόδας·
 ΒΕΙΘΥΣΑΥΛΟΥ ΖΕΝΕΟΣ Κ. . . ΑΚΕΤΗΣΑΣ ΝΑ
 ΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΚΩΡΙΑ. . . ΙΣΑΔΑΛΑΣΕΥΧΗΝ.

Ἐν δὲ τῷ πρὸς νότον τοῦ Στενημάχου βυζαντινῷ
 φρουρίῳ, ἐν ᾧ ὑπάρχει καὶ ναὸς, εὐρέθη πλαξ, ἐφ'
 ἧς ὑπῆρχον τὰδε· (βέβηλοι χεῖρες συνέτριψαν τὴν
 πλακά).

9.
 ΕΚΤΙΣΘΗ ΠΑΡΑ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Α ΔΟΥΚΟΣ
 ΦΙΑΠΠΟΥΠΟΔΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΥΡΚΟΥ ΙΝΔΙ
 ΚΤΙΟΝΟΣ * ΣΦΗΨ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ
 ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ ΑΛΕ
 ΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ.

Τοσαῦτα, φίλτατε, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνάλεκτα
 περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ταύτης ἐπαρχίας, μικρὰ μὲν καὶ
 ὀλίγιστα ὡς πρὸς τὸ πλῆθος καὶ τὴν σημαντικότητα
 τῶν τοιούτων, ἱκανὰ δ' ἴσως, ὡς ἀρχαί καὶ δοκίμια,
 ὅπως ἄλλοις παράσχωσι τὸ ἐνδόξιμον τῆς ἐρεῦνης
 καὶ ἱστορικῆς καὶ φιλολογικῆς ἐξετάσεως.

Καταπαύων δ' ἐνταῦθα τὸν λόγον, δὲν δύναμαι
 καὶ πάλιν νὰ μὴ ἀποτείνω φυσικωτάτην τινα καὶ
 ἀπλουστάτην ἐρώτησιν πρὸς τοὺς σοφοὺς, τοὺς θε-
 λήσαντας ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν νὰ μᾶς διδάξω-
 σιν, ὅτι ἡ Φιλιππούπολις δὲν εἶναι γῶρα Ἑλληνική,
 ἀλλὰ βουλγαροσλαβική, καὶ ὅτι πρέπει νὰ παύσῃ
 τοῦ νὰ ὀνομάζηται μετὰ τὸ ὄνομα τοῦτο, ν' ἀκούῃ δὲ
 τοῦ λοιποῦ τὸ μὲ πολλοὺς μάχθους καὶ ἀπείρους
 κεφαλαλγίας ἀνακαλυφθῆν (ὡ τῆς κολομβεῖου ἀνα-
 καλύψεως!!!) ὄνομα *Πλώφδιε*! Ποῦ καὶ πῶς
 ἀνεκάλυψαν, ὅτι ἡ γῶρα αὕτη εἶναι βουλγαρική, σλα-
 βική καὶ οὐχὶ Ἑλληνική; καὶ διὰ τίνος μικροσκο-
 πίου εὔρον ὅτι ἐν τῷ αἵματι τῶν κατοίκων κινου-
 νται σφαιρίδια βουλγαρικοῦ αἵματος; Αἱ ἐπιγραφαὶ
 τῶν διαφόρων ἐποχῶν μαρτυροῦσι τὸν τόπον σλαβι-
 κόν; . . . τὰ ἔθνημα εἶναι ἔθνημα τῶν υἱῶν τοῦ Βόλ-
 γα; τὰ παιγνίδια εἶναι σλαβικῆς καὶ βουλγαρικῆς
 καταγωγῆς; . . . τὰ μικρὰ ἀσμάτια, μὲ τὰ ὅποια
 αἱ μπότερες νανορίζουσι τὰ τέκνα των εἶναι βουλ-
 γαρικά; . . . αἱ λέξεις εἶναι τῆς γλώσσης τοῦ Κρού-
 μου καὶ τοῦ Σίσμαν; . . . — Ἄλλ' ἐάσωμεν τοὺς
 εὐαριθμούς τούτους νεωτεριστάς, ὅτι ἐλλεθοριῶσι.
 Χαῖρε!

ΒΛΑΝΟΣ Γ. ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ.